ે ગૈરુલ્લા**ર કે લિએ** જાનવર ઝબરુ કરના

તશ્રીહ શૈખ સાલિહ બિન અબ્દુલ અઝીઝ બિન મુહમ્મદ બિન ઈબ્**રાહીમ** આલિ શૈખ્

> લિપિચાંતર : અશ્રફઅલી ઉષ્માન ખત્રી

નઝરેષાની : મૌલાના ઈબ્રાહીમ નૂરી હફીઝુલ્લાહ

બિસ્મિલ્લાહિર્રદ્યાનિર્રદીમ ગૈરુલ્લાહ કે લિએ

ळानतर अलध स्टबा

(જાનવર) ઝબહ કરને કી શદીદ વઇદ (સખ્ત બુરાઇ આઈ) દે ઔર વહ ચે કે ચે અલ્લાહ અઝ્ઝવજલ કે સાથ શિર્ક है. ઝબह સે મુરાદ ખૂન બહાના है.

ગેરલ્લાહ (અલ્લાહ કે સિવા કિસી) કે લિએ

ઝબદ મેં દો ચીઝેં અહમ હોતી હૈ :

(૧) કિસી કા નામ લેકર ઝબદ કરના. (૨) કિસી કા ફર્બ દાસિલ કરને કે લિએ ઝબદ કરના.

પેહલી સુરત મેં અસલ ચીઝ નામ હૈ એર દૂસરી સુરત મેં કસ્દ વ ઇરાદહ.

દરઅસલ જાનવર ઝબહ કરતે વક્ત જિસ કા નામ લિયા જાએ ઉસ સે ઇસ્તિઆનત ઓર મદદ મક્સૂદ

હોતી (ઇરાદહ હોતા) હૈ. મષલન અગર આપ "બિસ્મિલ્લાહ" કહેંગે તો ઇસ કા મતલબ ચે હોગા કે

મેં અલ્લાહ કે નામ સે મદદ હાસિલ કરતે હૂએ એર ઉસે

નામ એર કસ્દ વ ઇરાદહ કે લિહાઝ (ખયાલ) સે હમારે સામને ચાર સૂરતેં આતી हैं: (૧) અલ્લાહ કા નામ લેકર ઉસી કે તકર્રબ (નઝ્દીકી) કે કસ્દ સે ઝબદ કરના. ચે સરાસર તોહીદ ઓર ઇબાદત है. ઇસ સૂરત મેં ઝબદ કરને કે લિએ દો શર્તેં हैं. પેઠ્લી તો ચે કે અલ્લાહ કે તકર્ડ્બ કે ઇરાદે સે ઝબહ કરે, દૂસરી ચે કે અલ્લાહ કા નામ લેકર ઝબહ કરે. જેસે કુર્બાની, હૃદી (हજુજ કી કુર્બાની), ઓર અકીકહ વગેરહ. અગર જાનબુજ કર અલ્લાહ કા નામ न दिया तो अजीहा हलाल न होगा. ये होनों शर्तें બૈકવકત તબ हૈં જબ ઝબદ સે અલ્લાદ કા તકર્રબ મક્સૂદ હો. ઓર અગર અલ્લાહ કે તકર્રબ કે લિએ નહીં બલ્કે મેઠમાનોં કી મેઠમાન નવાઝી કે લિએ યા અપને ખાને કે લિએ ઝબદ કરે તો ચે જાઇઝ હૈ, શરઅન

મુતબર્રિક (બરકતવાલા) સમજતે હૂએ ઝબહ કરતા હૂં. રહી બાત કસ્દ વ ઇરાદહ કી તો ચે ઉબૂદીચ્ચત (ઇબાદત) ઓર બંદગી કે ઇઝ્હાર કી એક સુરત હૈ. डा नाम तेडर ऊजह डिया है, गैरुस्ताह डा नाम नहीं तिया. ये पर्धह में हाजिल न होगा न मुमानअत (मनाही) में. (२) ऊजह तो अस्ताह डा नाम लेडर डिया

(શરીઅત મેં) ઇસ કી ઇજાઝત है ક્યુંકે ઉસને અલ્લાહ

જાએ લેકીન મક્સૂદ ઉસ સે ગેરુલ્લાહ કા તકર્રુબ હો. મષલન્ ઝબદ કે વક્ત યે કહે ''બિસ્મિલ્લાહ-મેં અલ્લાહ કા નામ લેકર ઝબદ કરતા હૂં'' એર ઇસ ઝબદ સે ઉસકી નીયત કિસી મદકૂન (દફન શુદહ) નબી યા કિસી બર્જન કા તકર્રબ હો

ઝબહ સે ઉસકી નીચત કિસી મદકૂન (દફન શુદહ) નબી યા કિસી બુર્ઝુગ કા તકર્ડુબ હો. બઅ્ઝ દેહાતી (ગાંવ કે) યા શેહ્રી લોગોં કા ચે તરીકહ હૈ કે વહ કિસી કી આમદ (આને) પર ઉસકી તઅઝીમ (ઇઝ્ઝત) કે લિએ, ઝેબાઇશ વ ખુશનુમાઇ

(સજાવટ) યા જાનવરોં કો ઝબહ કર કે ઉસકા ઇસ્તિકબાલ કરતે हૈં. ઇસ ઝબહ મેં અગરચેહ અલ્લાહ કા નામ લિયા જાતા હૈ, લેકીન કયુંકે ઉસ સે મક્સૂદ

ગૈરુલ્લાહ કો રાઝી કરના હોતા હૈ ઇસ લિએ ઉલમાને

ઝબદ કરના એર ખૂન બદાના તો એર ભી ઝિચાદદ નાજાઇઝ એર હરામ હુવા કચુંકે ખૂન બહા કર સિર્ફ અલ્લાહતઆલા હી કી તઅ્ઝીમ કરના જાઇઝ है. જબ રગોં મેં ખૂન ઉસીને (અલ્લાહને) જારી કિયા હૈ તો ફિર તઅ્ઝીમ વ ઇબાદત કા હક્કદાર ભી વહી है. (૩) ઝબદ ગૈરૂલ્લાદ કા નામ લેકર કિયા જાએ એટ ઉસ સે મક્સૂદ ભી ગેરુલ્લાદ કા તકર્રુબ દી દો. મષલનુ "બિસ્મિલ મસીહી" કેઠ્ કર ઝબઠ કરે ઓર તકર્રુબ ભી મસીહ (હઝરત ઈસા અલેહિસ્સલામ) હી કા મક્સૂદ હો. ચે બહુત બડા શિર્ક હૈ. શિર્ક ફીલ્ઇસ્તિઆનત (મદદ માંગને મેં) ભી ઓર શિર્ક

ઇस िड्यूल (डाम) डे हराम होने डा इतपा हिया है, डयुंडे ઇस में गैरुल्लाह डे लिએ जून जहां है. જज ઇस ઇस लिએ ઉસે जाना भी काઇऊ नहीं है. જज ઇस सूरत में डिसी डी तअ्जीम डे लिએ जजह डरना और जून जहाना काઇऊ नहीं तो डि्र डिसी डेोत शुहह (नजी या जुर्ज़्ज) डी तअ्जीम (या तर्ड्स्ज) डे लिએ ચે દો તરહ સે શિર્ક બન જાતા હૈ. એક તો ઇસ્તિઆનત ઓર મદદ કે હસૂલ (તલબ કરને) કી વઝહ સે ઓર દૂસરા ઉબૂદીચ્યત (ઇબાદત), તઅ્ઝીમ એર ગેરુલ્લાહ કે લિએ ખૂન બહાને કી વઝદ સે. (૪) ઝબદ ગૈરુલ્લાદ કા નામ લેકર કિયા જાએ ઓર ઉસ સે મક્સૂદ 'અલ્લાહ કા તકર્રુબ' હો ઓર ચે બહુત કલીલ એર નાદિર (કમ હોતા) હૈ. એર કભી એસા ભી હોતા હૈ કે ઝબદ તો કિસી બુર્ઝ્ગ કે લિએ કિયા જાતા है મગર નીયત ચે हોતી है કે ઉસ સે અલ્લાહ કા કુર્બ હાસિલ કિયા જાએ તો ચે ભી

ફીલ્ઇબાદત (બંદગી મેં) ભી. ઇસી તરહ શેખ બદવી, હઝરત હુસેન (રદિચલ્લાહુઅન્હુ), સૈચ્ચિદહ ઝેનબ (રદિચલ્લાહુઅન્હા) ચા ઇન કે ઇલાવહ વહ શખ્સીચાત જિન સે લોગ ઇબાદત ઔર પૂજાવાલા મુઆમલહ રખતે હૈં ઉનકે નામ લેકર ઝબહ કરને કા ભી ચહી હુક્મ હૈ કચુંકે ઉનકે નામ લેકર ઝબહ કરતે વક્ત લોગોં કી નીચત ઔર ઇરાદહ ઉનકા તકર્ર્બ હોતા હૈ. ઇસ લિએ ઇસી લિએ અલ્લાહ અઝ્ઝવજલ્ને ફરમાયા હૈ: "ઓર જિન જાનવરોં (કે ઝબહ) પર અલ્લાહ કા નામ ન લિયા જાએ, ઉન મેં સે કુછ ન ખાઓ, ઓર બિલાશુબહ યે ફિસ્ક (ગુનાહ) ઓર નાજાઇઝ હૈ ઓર બેશક શચાતીન અપને દોસ્તોં કી તરફ ઇલ્કા (દીલ મેં બાત ડાલા) કરતે હૈં તાકે વહ તુમ્હારે સાથ ઝઘકેં ઓર અગર તુમને ઉનકી બાત માન લી તો બિલાશુબહ તુમ ભી મુશ્રિક હો જાઓગે." (સૂરહ અન્આમ આયત: ૧૨૧)

બેશક મેરી નમાઝ, મેરી કુર્બાની, મેરી ઝિંદગી ઓર મેરી મૌત અલ્લાહ રબ્બુલ્ આલમીન કે લિએ હૈ. ઉસકા કોઇ શરીક નહીં ઓર મુજે ઇસી બાત કા હુક્મ દિયા ગયા હૈ

દર્हકીકત શિર્ક ફીલ્ઇસ્તિઆનત એર શિર્ક ફીલ્ઇબાદત હી મેં શામિલ હૈ. અલ્ગર્ઝ (મતલબ ચે કે) ગૈરુલ્લાહ કે તકર્રુબ કે લિએ ઝબહ કરના ઉબૂદીચ્ચત મેં શિર્ક હૈ એર ગૈરુલ્લાહ કા નામ લેકર ઝબહ કરના ઇસ્તિઆનત એર મદદ કે લિએ તલબ મેં શિર્ક હૈ. કુર્બાની દોનોં ઇબાદતેં हैं ક્યુંકે કુર્બાની કો અલ્લાહ કે સાથ ખાસ કિયા ગયા હૈ એર મખ્લુક કે અઅમાલ મેં સે સિફ ઇબાદાત હી અલ્લાહ કે સાથ ખાસ હોતી हैં. ઇસી લિએ ''સલાતી'' કે બઅ્દ ''વ નુસુકી'' ફરમાચા કે કુર્બાની (ખૂન બહાના એોર ઝબહ કરના) ભી દીગર ઈબાદતોં કી તરહ એક ઈબાદત હૈ ઓર ઉસકા મુસ્તહિક ભી સિર્ફ અલ્લાહતઆલા હી હૈ."લિલ્લાહિ રબ્બિલ્ આલમીન" મેં લક્ઝ "અલ્લાહ" પર મોજૂદ લામ ઇસ્તિહકાક (હક્કદાર) કા મઅ્ની દે રહા હૈ ચઅ્ની નમાઝ, કુર્બાની એર દીગર ઈબાદત કા હક્ક અલ્લાહ રબ્બુલ્ આલમીન હી રખતા હૈ.

"લા શરીકલઠૂ"નમાઝ મેં ઉસકા કોઇ શરીક હૈ ન કુર્બાની મેં. લિહાઝા ઇનકી અદાઇગી મેં ન તો અલ્લાહ કે સાથ કિસી કો શરીક કિયા જાએ ઓર ન હી અલ્લાહ

(સૂરહ અન્આમ આચત : ૧૬૨, ૧૬૩)

ઇન આયતોં સે ષાબિત હુવા કે નમાઝ એર

એોર મેં ઉસકા સબસે પેઠ્લા ફર્માંબર્દાર હૂં.''

ઇબાદત કા મુસ્તિહિક વહી રબ હૈ, જો અઝીમ બાદશાહત કા માલિક હૈ. **ઔર અલ્લાહતઆલાને ફરમાયા :**"પસ તુમ અપને રબ હી કે લિએ નમાઝ પડો ઔર કુર્બાની દો."

કે ઇલાવહ કિસી કો ઉન કા સઝાવાર ઠેઠરાયા જાએ.

(સૂરહ કોેષર આયત : ૨) (ઇસ આયત મેં) અલ્લાહતઆલાને જિન કામોં કા હક્રમ દિયા હૈ વહ ઇબાદત હી હૈં. ક્યુંકે તમામ ઝાહિરી

એોર બાતિની (અંદરૂની) અઅમાલ વ અક્વાલ જો અલ્લાહતઆલા કો પસંદ એોર મદ્બૂબ દેં ઉન સબ કો ઇબાદત દી કહા જાતા હૈ. ઇસી તરદ નમાઝ એોર

કુર્બાની કા ભી અલ્લાહતઆલાને હુકુમ દિયા હૈ ઓર ચે

અઅ્માલ ઉસે મહ્બૂબ એર પસંદ છેં. ઇસ લિએ ચે ભી ઇબાદત છેં. **એર ફરમાને નબવી હૈ :** હ ઝરત અલી

રદિયલ્લાહુ અન્હુ ફરમાતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમને મુજે ચાર બાતેં ઇર્શાદ ફરમાઇં : ''

- (૧) જો શખ્સ ગૈરલ્લાહ કે લિએ જાનવર ઝબહ કરે ઉસ પર અલ્લાહતઆલા કી લઅ્નત હૈ. (૨) જો શખ્સ અપને વાલિટેન પર લઅનત કરે ઉસ
- પર ભી અલ્લાહતઆલા કી લઅનત હૈ. (૩) જો શખ્સ કિસી બિદઅતી કો પનાહ દે ઉસ પર ભી અલ્લાહતઆલા કી લઅનત હૈ.
- (४) और को शफ्स हुदूहे अभीन हे निशानात हो બદલે ઉસ પર ભી અલ્લાહતઆલા કી લઅનત દે.'' (સહીદ મુસ્લિમ બાબ : કુર્બાની, નસાઇ)
- ઇસ હૃદીષ સે ષાબિત હુવા કે જો શખ્સ ગેરુલ્લાહ કે તકર્રબ ઓર તઅઝીમ કે લિએ જાનવર ઝબદ કરે
- ઉસ પર અલ્લાહતઆલા કી લઅનત હૈ. અલ્લાહતઆલા કી લઅનત સે મુરાદ ઉસકી રહ્મત સે

દૂરી ઓર મહરૂમી હૈ. પસ જિસ શખ્સ પર ખુદ અલ્લાહતઆલા લઅ્નત કરે વહ ઉસે અપની ખાસ રહમત સે દૂર ઓર મહરૂમ કર દેતા હૈ.

જબકે ઉસકી આમ રહ્મત મુસલમાનો, કાફિરો

અલ્લાહતઆલા કી લઅનત, ફિટકાર ઓર ઉસકી રહ્મત સે દૂરી ઓર મહરૂમી કા મુસ્તહિક ઠેહરતા હૈ. નીઝ ઇશદિ નબવી है: Eઝરત તારિક બિન શિહાબ રદિચલ્લાહુ અન્હુ સે રિવાયત હૈ કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહ અલેહિ વ સલ્લમને ફરમાયા : ''એક શખ્સ એક મખ્ખી કી વજદ સે જન્નત મેં ગયા ઓર એક शफ्स એક मण्जी ही डी पश्रह से शहन्नम में श પહુંચા. સહાબહએ કિરામ રદિચલ્લાહ અન્હમને અર્જ કિયા : યા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલેહિ વ સલ્લમ ! વહ કૈસે ? આપ સલ્લલ્લાહ અલૈહિ વ સલ્લમને

ફરમાયા ઃ''દો આદમીયોં કા એક કૌમ પર ગુઝર હુવા. જિસકા એક બુત થા વહ કિસી કો વહાં સે ચડાવા

ઓર તમામ મખ્લૂકાત કે શામિલે હાલ (સબ કે લિએ) દે. ચાદ રહે કે જિસ ગુનાહ પર અલ્લાહતઆલા કી લઅ્નત કી વઇદ હો વહ કબીરહ ગુનાહ હોતા દે કચુંકે ગૈરુલ્લાહ કે તકર્રુબ ઓર તઅ્ઝીમ કી ખાતિર ઝબહ કરના શિર્ક દે ઇસ લિએ ઇસકા ઇર્તિકાબ કરનેવાલા

દિયા. ઉન લોગોંને ઉસકા રાસ્તહ છોડ દિયા એોર ઉસે આગે જાને કી ઇજાઝત દેદી. વહ ઉસ મખ્ખી કે સબબ જદન્નમ મેં જા પદ્ંચા. ઉન્દોંને દૂસરે સે કદા : તુમ ભી કોઇ ચડાવા ચડાઓ તો ઉસને કહા : મેં તો અલ્લાહતઆલા કે સિવા કિસી કે વાસ્તે કોઈ ચડાવા નહીં ચડા સકતા. ઉન્હોંને ઉસે કત્લ કર દિયા. ઓર વહ સીધા જન્નત મેં જા પહુંચા." (ઇમામ અહ્મદ : કિતાબુલ્ ઝૂહદ) ઇસ હૃદીષ સે ષાબિત હુવા કે બૂત કે તકર્રબ કે લિએ જાનવર ઝબદ કરના ઉસ શખ્સ કે લિએ દુખૂલે **જहन्नम डा सजज जना. अहिर है डे ये डाम**

કરનેવાલા આદમી મુસલમાન થા જો અપને ઈસ

ચકાએ બગેર ગુઝરને કી ઇજાઝત ન દેતે થે. ઉન લોગોંને ઇન મેં સે એક સે કહા : ચકાવા ચકાઓ. ઉસને કહા : મેરે પાસ ચકાવે કે લિએ કુછ નહીં હે. ઉન્હોંને કહા : તુમ્હેં ચે કામ ઝરૂર કરના હોગા. ચાહે એક મખ્ખી હી ચકાઓ. ઉસને એક મખ્ખી કા ચકાવા ચકા ઉસ આદમી કે લીએ જહન્નમ મેં દાખિલ હોને કા સબબ બના તો જો ચીઝ ફાઈદેહ મેં ઈસ સે બડી ઓર કીમતી हો ઉસકા ચડાવા ચડાના ઉસી કદર દુખૂલે જહન્નમ (મેં જાને) કા બડા સબબ हોગા. "કર્રિબ" ચડાવા ચડાઓ. ઇસ સે મઅલૂમ હવા કે ઉસ કોમ કે લોગોંને ઉન રાહગીરોં કો ઈસ અમલ કે લિએ (મેહઝ કહા થા) મજબૂર નહીં કિયા થા. કચુંકે ઈસ સે પેહલે ચે બચાન હૈ કે વહ કિસી કો વહાં સે ચકાવા ચકાએ બગેર ગુઝરને કી ઈજાઝત ન દેતે થે. ઈસ મેં કોઈ જબ્ર યા ઈક્સિ (ઝબરદસ્તી યા નફરત) નહીં. કચુંકે અગર વહ આદમી ચાહતા તો વાપસ આકર

शिर्डीयह िइअ्त डी पक्ह से क्हन्नम रसीह हुपा. धंस से मअ्तूम हुपा डे गेरुस्ताह डे तर्ड्यु और तञ्जीम डे तिओ क्षनपर अलह डरना और यडापे यडाना ''शिर्डे अड्जर-सज से जडा शिर्ड '' है. नीअ धंस हृदीष से ये ली षाजित हुपा डे गेरुस्ताह डे तर्ड्यु डे तिओ मण्जी केंसी जेडहर प डीमत यीअ डा यडापा यडाना क्ज ઈજબાર (જબ્ર) કી સૂરત મેં ઇત્મીનાને કલ્બ કે સાથ બઝાદિર કલિમદ એ ક્ફર અદા કરને યા ક્ફરીયદ કામ કરને કી ઇજાઝત એોર ઉસ કે અદમ મુવાખઝહ કા મસ્અલહ સિર્ફ ઇસી ઉમ્મત કી ખુસૂસીચ્ચત है. અગલી ઉમ્મતોં મેં ઇસકી ઇજાઝત ન થી. ઈન આચાત ઔર હૃદીષોં સે કુછ મસાઇલ ચે હૈં : (૧) આચત "કેહ દો મેરી નમાઝ ઓર મેરી કુર્બાની...'' કી તફસીર મઅલૂમ હોતી હૈ. આચત "પસ તુમ અપને રબ દી કે લિએ (5) નમાઝ...'' કી તફસીર ભી મઅલૂમ હોતી है. (૩) હૃદીષ મેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહ્ અલેહિ વ

કિસી દૂસરે રાસ્તેહ સે ચલા જાતા એર અગર કહા જાએ કે ઉન લોગોંને ચકાવા ન ચકાને કી સૂરત મેં કત્લ કી ધમકી દી થી ઇસ લિએ વહ ઇસ અમલ પર મજબૂર થા જબકે જબ્ર વ ઇક્રાહ કી સૂરત મેં કિસી અમલ પર કોઇ મુવાખઝહ (પક્ક) નહીં. ઇસ કા જવાબ ચે હૈ કે ચે વાકિઅહ હમ સે પેહલી ઉમ્મતોં કા હૈ. ઇક્રાહ એોર (૪) હદીષ મેં હૈ કે ''અપને વાલિટેન પર લઅ્નત કરનેવાલા લઅ્નતી હૈ.'' ઇસ સે ચે માખૂઝ હોતા હૈ કે અગર તુમ કિસી કે વાલિટેન પર લઅ્નત કરોગે તો વહ તુમ્હારે વાલિટેન પર લઅ્નત કરેગા. ઇસ તરહ તુમ ખુદ અપને

વાલિદૈન પર લઅનત કા સબબ બનોગે.

(Y)

હૃદીષ મેં દે કે "જો શખ્સ કિસી બિદઅતી કો

કરનેવાલે પર લઅનત કરમાઈ है.

સલ્લમને સબસે પેહલે ગૈરૂલ્લાહ કે લિએ ઝબહ

પનાહ દે, વહ મલ્ઊન (લઅ્નતી) હૈ." ઇસ હદીષ મેં બિદઅતી સે મુરાદ એસા શખ્સ હૈ જિસ પર બિદઅત કે ઇર્તિકાબ (અમલ કરને) કી વજદ સે અલ્લાહતઆલા કી તરફ સે સઝા

વાજિબ હો ઔર વહ ઉસ સે બચને કે લિએ કિસી કી પનાહ ઢૂંઢ રહા હો. (ક) ''જો શખ્સ હુદૂદે ઝમીન કે નિશાનાત વ અલામાત કો આગે-પીછે કર કે બદલ ડાલે, વહ હક્ક મારના મક્સૂદ હો.
(૭) કિસી મુતએચ્ચન (ખાસ) શખ્સ પર એટ ઉમૂમી તોર પર ગુનાહગાર લોગોં પર કિસી કા નામ લિએ બગેર લઅ્નત કરને મેં ફર્ક હૈ. (૮) એક મખ્બી કા ચડાવા ચડાને કે સબબ એક

ઈબરતનાક (નસીહતવાલા) હૈ.

(e)

આદમી કે જહન્નમ મેં જાને કા વાકિઅહ બડા

भम्भी डा यडाया यडानेपाला ४६न्नम रसीट

દ્વા હાલાંકે ઉસકા મક્સૂદ શિર્ક કરના કતઅન્

ભી લઅ્નતી હૈ.'' ઇસ સે એસે નિશાનાત મુરાદ હૈં જો ઝમીન કે દો માલિકોં કી હુદૂદે મિલ્કીયત કો મુતએચ્યન (અલગ) કરતે હોં ઓર ઉન નિશાનાત કો બદલને સે પડોસીચોં કા

(બિલ્કુલ) ન થા બલ્કે ઉસને મેહઝ અપની જાન બચાને કી ખાતિર ઐસા કિયા થા. (૧૦) અહ્લે ઈમાન કી નઝર મેં શિર્ક ઇસ કદર સંગીન

(સખ્ત ભારી) જુર્મ હૈ કે ઉસ મોમિનને કત્લ

કિયા, હાલાંકે ઉન્હોંને ઉસ સે સિર્ફ ઝાહિરી તોર પર અમલ કરને કા મુતાલબહ કિયા થા. (૧૧) શિર્ક કા ઇર્તિકાબ કર કે જહન્નમ મેં જાનેવાલા શખ્સ મુસલમાન થા. અગર વહ કાફિર હોતા તો આપ યૂં ન ફરમાતે કે "વહ એક મખ્ખી કી વજદ સે જહન્નમ મેં ગયા." (૧૨) ઇસ હદીષ સે એક દૂસરી સહીહ હદીષ કી તાઈદ

હોના ગવારા કર લિયા, લેકીન અહ્લે સનમ્ (બુત પરસ્તોં) કા મુતાલબહ (માંગ કો) પુરા ન

સલ્લલ્લાહું અલૈદિ વ સલ્લમને ફરમાયા :"જન્નત એર જહન્નમ તુમ મેં સે હર એક કે

ભી (તરફદારી) હોતી હૈ, જિસ મેં નબી

જૂતે કે તરમે સે ભી ઝિયાદહ કરીબ હૈ.'' (સહીહ બુખારી બાબ : અર્રિકાક, હ : ૬૪૮૮)

(૧૩) બુતપરસ્તોં સમેત (કે સાથ) દર એક કે નઝ્દીક કલ્બી (દિલ કા) અમલ સબસે ઝિચાદદ અદમ

કલ્બા (દિલ કા) અમલ સબસ ાઝચાદહ અહ્ય ઓર મક્સૂદે અઅ્ઝમ (બડા મક્સદ) હોતા હૈ.